

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

dr. Franciscy Lajos.

Társzerkesztő:

dr. Kaszala János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.

Hirdetések árai: Egy háromhasábos petsor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fl.

Március Idusán.

Az 1848-iki idők emléke minden évben március Idusán kibontja a nemzeti trikolort, melyet a tavaszi szellő meglengtet a haza egyik határától a másikig.

Úgy szeretnők, ha ezzel a nem hivatalos nemzeti ünneppel nagyra lehetnénk. De hát nincs ennél szegényesebb ünnep széles e világon sehol.

Eltekintve a külső keretektől, melyek közt elvégre elég nagy sokaság helyezkedik el, az ünnep egész tartalma igazán csak emlék, pedig vagy valóságának kellene lennie, vagy legalább haladásnak a valóság felé. Elcsúszott szabadsághősök tiszteletére, nemzeti tragédiák meggyászolására, letűnt eszmények dicsőítésére lehet emlékünnepeket rendezni. De eszméket, ideálokat, melyeknek élniök és éltetniök kell, tetteket, melyek hivatva vannak a nemzetnek világítani, őt a haladás és boldogság útján vezetni, emlékünnepekké dicsőíteni nem lehet.

Pedig 1848 március Idusa élő és éltető eszmék szárnybontása volt, elhatározások méhe, melyből a hazát nagygyá tevő honfűi tetteknek kellett volna születniök. Ezek az eszmék azonban a nemzetet nem éltetik, mert nem él belőlök; ezek az elhatározások hazát boldogító

tettekké nem virágoztak ki, mert nem kellene a nemzetnek.

És azért csak emlékűnnep március Idusa és semmi más. Emlékűnnep, melyen zászlókat hordoznak, szavalnak, énekelnek és talán — áldomást isznak. Ilyen lehet a halotti tor, ilyen egy siremlék leleplezése, egy történeti muzeum megnyitása, de nem volna szabad ilyennek lennie egy nemzeti ünnepnek, melyen halhatatlan, örök eszményeket, alkotó tetteknek a méhét akarják dicsőíteni.

Egy ilyen ünnepen a szabadság eszméjének úgy kellene világítania az egész országban, mint valami óriási fáklának, melyet a Kárpátok legmagasabb ormán gyujtottak meg, s melynek lángja a felhők széleit nyaldossa s látja a lángot mindenki, a mély völgyek összerótt fabódéiban lakó móc épp úgy, mint az ormon épült királyi palota lakója. Egy ilyen ünnepen a 48-as elhatározásokért hevülő és dolgozó szívek dobogását éreznie kellene mindenkinek e hazában, a földet szántó bérestől kezdve, az ország kormánygyeplőit kezében tartó államférfiúig.

De hát a nemzetnek nem kell az a szabadság, a melyért ma kurjongat, a melyet éltet, de a mely őt nem élteti, épp azért, mert nem kell neki.

A mai Magyarország intelligenciája

és polgári osztálya túlnyomó nagy részben vajjon mibe szerelmes? A 48-as idők szabadságába? Dehogy. Szerelmes a szabadelvűségbe. Beszéljünk tíz kabátos és ujságotvasó emberrel, közülök nyolc biztosan a szabadelvűségre esküszik. Nyolctól minden esetre sokféle változatban azt fogjuk hallani: Én szabadelvű ember vagyok, mert csak a szabadelvűségben látom az ország haladásának, politikai, gazdasági és kulturális fejlődésének biztosítását.

Am jó, ha a szabadelvűség törvényes gyermeke volna a szabadságnak, magunk is szabadelvűek volnánk, mert a szabadság az emberiség legnagyobb és legszentebb közjára és a szabadság igazi gyümölcsei mindmegannyi kincsek, melyek által a népek gazdaggá és hatalmassá lesznek.

Csakhogy a szabadelvűség nem törvényes, hanem fattyú gyermeke a szabadságnak. Anyja a szabadság ugyan, de apja a féktelen emberi önzés, melylyel a szabadságnak soha sem volna szabad társulnia, életközösségre lépnie. Törvénytelen apjának természetét örökölve, a szabadelvűség egyenes ellentéte a szabadságnak.

A szabadság jogot ad a népnek, a szabadelvűség jogoktól foszt meg; a sza-

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE“ TARGÁJA.

Virágok álma.

— Irta: **Somlyay Oszkár.** —

Tüneményes álmot álmodtunk. Ágyunkat jól kipárnázta a mi gondos anyánk, környezetünkben csend honolt, az éj hosszú volt, a pihenés edes.

De itt a hajnal, az ébredés pillanata. Anyánk kelteget napsugaras csókokkal.

Mielőtt felöltözködnénk, beszéljük el egymásnak téli álmunkat.

— Én *Hóvirág* ott pihentem a hóval takart ormokon. Éles szél sivított felettem, a fákon megfagyott a lég lehelete, a természet lantosai, a kik szökdécselve dalolnak körülöttem, mikor nyájas napsugárban fürödhetnek, a zord hidegtől dideregve, letarolt bokrok száraz lombjai közt kerestek menedékhelyet.

— Én meleg takaróm alatt a dermesztő hidegből mit sem éreztem. Milyen jó az én sorsom. Télen takaró véd a hideg ellen, tavasz elején a felhalmozott hőtömegek nyujtanak oltalmat a szilaj erővel száguldó szélviharok ellen, s mire a földön perzselni kezd az ég tüze, akkor én már a föld mélyében pihenek hűvös rejtékhelyemen, s várom az új élet kezdetét.

— De mit is akartam? Az álomról kell beszélnem. Haljátok hát!

— Láttam az ormot viruló pompában. Oldalain rózsák nyiltak, fájának koronája zöldellett, síkján illatos fű sarjadzott.

— A régi utakat kitisztították, tilinkós pásztorok jártak-keltek az utakon, azután karavánok jöttek az oromra gyalogszerrel, öszvéreknek, a kigyóként tekerődő szélesebb csapásokon lihegő gépek pöfékeltek, százával hozták az embereket az oromra.

— Diadalmas kurjongatás hallatszott az orom minden pontjáról, az urak és hölgyek messzelátót szegeztek a szemükre és örömittasan beszélgettek városok és tájakról. Dal zendült meg a sok ember ajkán, kürtészó harsant meg, vidám jókedv szállt helyről-helyre, a nagy vendéglők megteltek, az emberek terített asztaloknál mulattak, szórakoztak.

— És ez így ment napról-napra. Egy napon végre egy víg csoport közeledett felém. A csoport egyik fiatal embere megpillantott, örömrivalgással hozzám ugrott és leszakított.

— Jó lesz ez emlékül — mondotta — s azzal egy pléhdobozba tett engem. Azután vittek, vittek magam sem tudom hova. Csak arra emlékszem, hogy sokszor mutogattak engem s mindig

dicsékedtek, hogy a felhőt karcoló büszke bércről hozták le, akkor, midőn a völgyekben és a kisebb ormokon lángolón perzsel a tüzes nyári nap.

— A sok dicsékvést, a kérdésnek üres hiuságát megúntam, úgy szerettem volna visszamenni az én oromra, a melyre, ha el mult a nyár, visszatér a nyugalom, a csend és néma természet fenséges egyszerűsége, míg az emberek között úgy látszik sohasem szűnik meg az a futkosás és zaj, melylyel hiuságaik mohó vágyait elégitik ki.

— Ekkor felebredtem s boldognak éreztem magamat, mikor láttam, hogy csak álom volt, a mit átéltem, s én itt vagyok az én ormom csendes, nyugalmas ölén.

— Most már beszélj te *Kököröcsin*, mit láttál, mit hallottál ébredésed előtt!

— Dombon szunnyadtam én, hol nem zavartak járó-kelők. A nyáj sem kolompolt körülöttem, a csendes völgyekből zaj nem hallatszott fel hozzám. A vadászok is elkerültek, azok az erdőkben és a síkságon jártak.

— A domb tetején álló kápolna emberekkel telt meg. Az oltár csupasz volt, egy szál virág sem volt rajta. Akkor valakinek eszébe jutott, hogy én ott viritok a domb oldalán, kifutott a

badság vagyonossá teszi a nemzeteket, a szabadelvűség koldusbotra juttatja őket; a szabadság tömörít, a szabadelvűség szétszór; a szabadság az eszményi kultuszok ápolója, a szabadelvűség az egyéni kultusz dajkája.

Népünk ma sokkal keservebben keresi jogát, mint 1848 előtt. Akkor a földesuraitól függött, most függ a közigazgatás kényétől, akkor a jogszolgáltatás drága idejébe került, most még drágább pénzébe kerül.

Akkor vagyonos volt a paraszt, a kisiparos, a földbirtokos, úr volt a tisztviselő; ma amazok tömérdek teher alatt nyögnek, ha ugyan még el nem pusztultak; emez pedig szolga. Akkor egységes volt a nemzeti társadalom, ma nemzetiségekre, egymást gyűlölő osztályokra, rétegekre és pártokra szakadozott szét. Akkor nemzeti költőink, íróink, művészeink örökbecsű, nemzeti jelleműket fejlesztő alkotásaiban gyönyörködünk, ma a Molnár Ferencek és Fényes Samuk vályúiból szeretjük magunkba szedni a szellemi eledelt.

Isten ments, hogy ezeket az állapotokat az 1848-iki szabadságkultusz szüleményeinek tartsuk, akkor ugyan el volna veszve mindörökké Magyarországon a szabadság ügye. Ezek az állapotok a szabadelvűség gyümölcsei, mert ez uralkodik Magyarországon immár több, mint negyven év óta.

És azért nem lett nálunk az 1848-iki szabadságkultusz éltető erő és nem az ma sem, mert ennek a szerencsétlen országnak az ideálja még mindig a szabadelvűség, a melyből annyi keserves okulás után sem tud kijózanodni.

De nem kellene ennek a nemzetnek az 1848-iki nagy tettek sem. A szabadságnak lelke, éltető eleme az egyéni önlemondás. Azért, a kik az 1848-iki zászlót lobogtatták, azok a hazának éltek; érte dolgoztak, harcoltak és meghaltak.

Ugyan hányan vannak ma, a kik a haza szolgálatában a saját egyéni hasznukat mellékesnek tartják a haza érdekei mellett? Vannak, vannak, de roppant kevesen. Egyéni mellékcélok nélkül dolgozó, tiszta szándékú és tiszta kezű ember, közéletünk feltűnő ritkaságai közé tartozik. A becsületes, még nem alkuvó hazafiság ma nap kivétel, pedig szabálynak kellene lennie.

Ne csodálkozzunk tehát rajta, hogy 1848 március Idusának az ünnepe csak történeti emlékünnepe és semmi más. Csak ha kijózanodunk a szabadelvűségből, csak ha kigyógyulunk az egyéni önzés nyavalyájából, csak akkor lesz ez az ünnep életerőnk forrása, hazafiúi tevékenységünk népboldogító programja.

Akkor lesz március Idusa fényes, ragyogó ünnep.

Ipari alapítások. Kossuth Ferenc, kereskedelmi miniszter két év előtt udvariasan meghívta az angol tőkét, hogy jöjjön Magyarország segítségére új iparvállalatok létesítésében. A meghívásnak eddig nem volt valami nagy eredménye, de annál tömegesebben vándorolt be az osztrák tőke, mely egyik vállalatot a másik után alapítja. Éppen lapunk mai számában adunk hírt arról, hogy Érsekújvárott egy bécsi bank támogatásával cipőgyárat terveznek. Győrtől — hogy csak a legújabb alapításokat jelezzük — a wieni Rothmüller S. cég fémárúgyárat s ugyancsak a wieni Adler Viktor cég gyutaes gyárat szándékozik építeni. S így megy ez az ország számos más helyén. Hogy az idegen tőkét teljesen nem nélkülözhetjük iparunk fejlesztésénél, az nem szenved kétséget. De az osztrák tőke beözönlését két okból tartjuk aggályosnak. Először azért, mert túlnyomó részben azokból a pénzkörökből származik, melyekből eddig is szivárgott ipari vállalatokhoz az erő, de a melyek a magyar vállalatokat egyszerű fióktelepeivé tették az osztrák vállalatoknak és idegen munkásokkal árasztották el. Másodszor azért, mert ha egyszer az osztrák tőke ipari termelésünket magához ragadja, a gazdasági önállóságra való áttérés gyakorlatilag legyőzhetetlen nehézségekbe fog ütközni. Hiszen ahoz, hogy saját ipari termékeink fogyasztása lehetővé tétessék, más sem kell, mint az or-

szágban levő osztrák gyárak és vállalatok kartellje, melynek folytán a nálunk termelt áruk hihetetlen ármagasságot érhetnek el, a mi természetesen egyet jelentene a külön vámterületnek csirájában való megfojtásával. Azért, ha már idegen pénzre van szükségünk, gondoskodjunk a kormány német-birodalmi, angol és francia tőkék behozataláról, melyeknek tulajdonosait nem kötik üzleti érdekek a vámterületi közösség fenntartásához.

Nyitra megyei közigazgatás.

A privigyei járásból írják lapunknak:

A majzeli (privigyei járás) elemi iskolában egy tanítónő van alkalmazva, kinek legnagyobb kedve abban telik, ha a gondjaira bízott gyermekeket kinoszhatja és véresre verheti. Most is több rendbeli fenyítő ügy van folyamatban ezen tanítónő ellen a gyermekeken elkövetett testi sértés miatt.

Nagyon természetes, hogy az ekképen megkínzott és hasáb fákkal véresre vert gyermekek legkisebb hajlandóságot sem éreznek az iskola látogatására, kerülnek a torturáknak ezen színhelyét, s inkább elcsavarognak szerte a határban, semhogy ebbe a kínzó kamarába tegyék lábukat. Nem lehet csodálni, ha ily körülmények között a szülők se nagyon erőltetik gyermekeiket, mert utóvégre jogos az a felfogásuk, hogy gyermekei nem arra valók, hogy egy tanítónő a fülüket kitépje.

Ily véleményen voltak Richter András és Polónyi Vendel majzeli gazdák is, és nem igen kényszerítették gyermekeiket a kínzó kamrába.

Hanem ezt hamar meg kellett bánniuk.

Mert anélkül, hogy ellenük valami eljárás folyamatban lett volna, február 9-én egy fizetési meghagyást kaptak Lendler körjegyzőtől — attól a híres népbárától — melyben egyszerűen az a meghagyás volt, hogy ennyi meg ennyi bírságot fizessenek — 8 nap alatt, mert különben jön az ekzekúció.

A liberális-haladó aerának legmelegebb fészében — a privigyei járásban — ugyanis még mindig az a divat járja, hogy a szolgabíró, a jegyző akarata az a mindenható, ezeknek az uraknak a törvény bliktri.

De ez még csak a kezdete. Már másnap, vagyis február 10-én megjelent a szerencsétlen földmivesek házában Lendler jegyzőnek segédje, s hozzá fogott a végrehajtáshoz.

A naiv olvasó talán azt fogja hinni, hogy ha már lehetséges, hogy létezzon hatóság, a mely fizetési határnap lejárt előtt végrehajtani merészellen — legalább a végrehajtás foganatosítása-

kápolnából, leszakított engem, szép virágtartóba tett s elhelyezett az oltáron.

— Most figyelni kezdtem. Voltak ott szégyenesebben öltözött emberek, a kiknek szívéből mély fohások szálltak az ég felé. Voltak urak is, a kik őszintén tárták fel lelküket a minden-ség Ura előtt, de volt azután tarkán öltözött nép, asszonyok rikító öltözetben, férfiak új divatú ruhában, a kik egymást nézték, beszélgettek, meglátszott rajtuk, hogy nem hódolni jöttek a terem-tés Királyának, hanem megmutatni magukat.

— Az asszonyok ruhájokért, a férfiak az asszonyokért jöttek oda, s azok is, meg ezek is azt beszéltek, hogy istenitiszteleten voltak.

— A lobogó gyertyák lángja nem éget úgy, mint a hogy az én arcomat égette a szegény, ekkora képmutatás felett.

— Minek is hoztak engem ide, gondoltam, nem jobb volt-e nekem az én kis országomban, társaim között, ott az a tarka szép ruha, a melyért engem az emberek is kedvelnek, nem takar hazugságot, a mi életünk báj, pompa, üdeség, gyönyör, de mindez nálunk valóság.

— Ekkor felébredtem s nagy örömmel teltem el, hogy nem vagyok az emberek között, a hol úgy tudnak hazudni, hanem itt az én kedves testvéreim között, a hol minden őszinteséget lehel.

— Halljuk az ibolyát, mondotta most a Hóvirág és a Kőköresin.

— A csendes völgy rejtett zugát, a hol én észrevétlenül nyiltam — így kezdte beszédét az *Ibolya* — vig társaságok keresték fel.

— Keresztül-kasul jártak benne, s mikor észrevették kékelő fejecskeinket, nekünk estek s úgy téptek minket, mintha ki akartak volna irtani.

— Halottam a beszélgetésüket is. Nézd minő nagy csokrom van már nekem — mondogatták egymásnak, s a kiknek ez szólt, azok még mohóbb fáradsággal kutatták fel kis birodalmunkat.

— Nem a mi illatunk, nem a mi kedvességünk kellett nekik, hanem csak a nagy számunk, hogy eldicsekedhessenek ők is, minő nagy csokrot tudtak már összekötözgetni.

— Úgy fáj a szívem! Hát ilyenek az emberek, mondottam társaimnak. Előzködnek, hogy egyik a másikon túleghessen. Túlekednek, hogy háttérbe szorítsanak másokat. Az élet javait: a jót, a szépet, a nemest, ha keresik is, nem azért keresik, hogy általuk boldogok legyenek, hanem, hogy legyőzhessék embertársaikat.

— Mily egészen más a mi életünk! Köztünk mindenki meg van elégedve a maga kis helyével,

színes ruhácskájával, életének sorsával, bájjaival és kellemeivel.

— A mint így panaszkodtam, hirtelen felébredtem s kimondhatatlanul jól esett, hogy ott találtam magamat szerény kis helyemen, társaim között. Most tudom csak, milyen nehéz lenne, ha ember volnék, ibolyának lennem.

— Beszélj már te is patakok partjának kedveltje, kis levelű *Nefejejts*, a te álmodat ugyan milyen tündérek szöttek? — Így biztatták a magukat kibeszélt virágok az úszó folyondáron hintázó *Nefejejtset*.

— A patakok csevegésétől eltanultam én a suttogó szavak titkát. Tudom mit jelent a szerelmesek beszéde, a kik mézédés szavakat súgnak egymás fülébe; tudom mi az értelme a fogadkozásnak, melylyel hűséget ígér a lánynak az ifju és az ifjunak a lány; tudom, mi a biztatás, melylyel reményt nyújt a messze távozó vándor a mátkájának; tudom mit érnek azok a varázsigék melyekkel ifju férj és feleség a szerelem örökkévalóságáról regélnek.

— Mindezt tudom, mert megálmodtam.

— A mig jégkéreg vonta be a futó hegyi patakot; a mig fel nem szikkadt a pázsit és ki nem virult a rét, én egyedül pihentem a patak partján. Unalmamban lehajtottam fejemet s nem sokára jótékony álom borult szememre.

tott a törvényes formák között, szabályszerű összeírás útján!

Mily tévedés! Nem ilyen eljárásról vannak szoktatva Privigyén ezek a haladó kreaturák. Itt a paraszt — különösen ha néppárti — annak örüljön, ha nem egyszerre húzzák le a bőrét, hanem csak részletekben.

Az ekzekució tehát megtörtént, de mily módon!

A jegyző irnoka Richter András házában megjelenve egyszerűen az ágyba nyúlt, s onnan — annak dacára, hogy az ágyon Richter Andrásnak két gyermeke betegen feküdt — egyszerűen kirántotta a vánkókat, úgy hogy a két beteg gyermek a puszta deszkákon maradt.

A végrehajtó-jegyző erre megparancsolta a vele hozott előjárásági tagnak, hogy a vánkókat szállítsa el Németprónára a körjegyző lakására, a mi meg is történt.

A gyermekek anyja természetesen szivetrázó jajszóval fakadt, mire ez a hiéna — mesterének bevált tanítványa — töltött revolvérrel ráfogta a gyermekek anyjára, hogy azonnal lelővi, ha zajt csap.

Hát így „dolgoznak“ a privigyei járásban.

Ilyen dolgokat engednek meg magoknak Markhot, Abaffy uraknak dédelgetett kedvencei.

Valóban arcpirító szégyen, hogy ebben a vármegyében, ennek az átkozott haladó rendszernek alakjai még most is ily módon graszálhatnak!

Magyar betegség.

Írta: **Reflector.**

IV.

A nemzet fejlődésének legerősebb tényezője: az erkölcsi erő. Ezt az erőt pedig úgy tudjuk megtartani és fejleszteni, a mily mértékben képesek vagyunk hivatásunknak megfelelni.

Minél többen vannak a társadalomban, a kik a szó nemes értelmében eleget tesznek hivatásuknak, annál teljesebb lesz az összhang a közéletben, annál gyorsabban haladunk a kultúra lépcsőin s annál biztosabban alapozzuk meg anyagi jólétünk bástyáit.

Nagyon téved azonban az, a ki azt hiszi, hogy hivatásának eleget tett, ha — a mint már egyszer mondtam — hivatalába pontosan eljár s ott pontosan végzi mindennapi munkáját. Ez korántsem elég. Mindenkinél vannak még más kötelességei is. Például polgári kötelességei a község, a város és az állam irányában. Adót kell

fizetnie. Közvetlen vagy közvetve részt kell vennie a közigazgatásban, az állam kormányzásában stb. (Választás, tiszteletbeli állások stb.)

Vannak társadalmi kötelességek is. Tűz vagy árvíz pusztít egy kis községben. Nem kényszerből, hanem jó érzésünk sugallatára hallgatva, gyámoltjuk a sujtottakat. Egy jó ösmerősünk, avagy feljebbvalónk előléptetésben részesül s mi sietünk szerencse kívánatainkkal őt felkeresni. erre sem kényszerít bennünket senki s mégis megteszük, mert erkölcsi kötelesség érzetünk ösztökél így cselekedni.

Tehát nagyon különböző — amolyan önkéntes — kötelességeink vannak, melyeket nem foglalkozásunkból folyólag, hanem emberi mivoltunk vagy társadalmi állásunkból fogva, kell teljesítenünk. És a mint nem elégséges a hivatalos kötelességteljesítés, épp úgy nem elégséges, ha csak annyi tudásra törekszünk, mint a mennyi hivatalos teendőink elvégzéséhez szükséges. Minden törekvő egyén igyekszik minél több kérdésnek megismerésére. Mert ha mindenki csak kizárólag saját foglalkozásából folyó dolgok iránt érdeklődne, akkor pld. ki kísérné figyelemmel a tudományos felfedezéseket, a technikai találmányokat, a zenét, a képző művészeteket, szépirodalmat, a közgazdasági, társadalmi és politikai problémákat?

Akkor pld. egy hangversenyen csak a zenével foglalkozó művészek hallgatnák meg egymást; a képtárlatokon csak a festőművészek szemlélnék meg egymásnak a munkáit stb. Ha pedig ez így volna, akkor ugyebár megakadna a kultúra terjedése, sőt megszűnne az emberi haladás minden tényezőjének egymásra való hatásának a működése is.

Ezek után azt hiszem, hogy felesleges lesz bizonyítanom, hogy minden kultur embernek vannak többé-kevésbé oly kötelességei, melyek nem foglalkozásával vannak kapcsolatban, hanem melyeknek teljesítésére ösztönszerűleg, emberi létéből kifolyólag kell vállalkoznia. Hogy ez így van, azt élénken mutatják a kultur népek sokoldalú működése, melyek, hogy sokat ne mondjak, 100 esztendővel vannak előre a konzervált, észszerű haladás útján. Vissza vagyunk pedig csak azért, mert drága időnket elhagytuk könnyelműen röppenni fejkünk fölött. Nem törődünk se a magunk, sem tájnépünk jelenével s legkevésbé jövőjével. Minden időnket lekötötte — a semmivé; a dinom-dánom, a kártyázás szenvedélye! A kultur nemzetek azért dicsekedhetnek nagy alkotásokkal minden téren, mert társadalmukuk kilentized része élénken és alaposan érdeklődik mindaz iránt,

— Engem a kézi kosarkájukba tettek, vagy a könyvükbe, vagy illatos borítékba. Figyeltem, mi fog velem történni. Más nap elővették a kosarkát, a könyvet, az illatos borítékot és engem kiszórtak — a szemét közé. Ők pedig elmentek újra a patak partjára, ugyanazok, de — másokkal.

— Ez hát az emberi hűség — gondoltam — és háborúság támadt bennem. Ma fogadkozom az emberek, ígérnek, esküsznek, holnap épp az ellenkezőjét teszik annak, a mit fogadtak, ígértek, a mire esküdtek. Ma Nefeletset gyűjtenek, holnap kiszórnak azt — a szemét közé.

— Felébredtem s ki sem tudom mondani, minő boldogsággal telt meg a szívem, mikor láttam, hogy ott vagyok az én kis patak partján, melynek locsogását hűségesen hallgatom. Virág vagyok, mely el nem hagyja kedvesét; nem ember, a ki felejt és elhagy hűtlentül.

Ki tudja meddig folyt volna a virágok beszélgetése, ha ki nem bontakozott volna a tavaszi reggel, mely elnémitotta a fecsegőket.

— Most már hallgassatok! Így szólt hozzájuk. Öltetek fel pazar ékességű ruhákat, itt a tavasz. Teli álmatok oktatta az embereket, tavaszi ébredetek gyönyörködtesse őket.

a mi szellemi és anyagi emelkedésük zálogát nyújthatja. És főleg ezért van meg ez a nagy érdeklődés a szociális kérdések iránt is, mely érdeklődés azután nem marad meg az elmélet határainál, hanem gyakorlati cselekvéseivel oly tűrhető állapotokat teremt, hogy azokon tovább indulva, jobb és jobb viszonyok megteremtéséhez időt, újabb erkölcsi és anyagi eszközöket szerezhet. Minálunk ez nincs így!

A nyitrai vasuti állomás kibővítése 1,500,000 korona költséggel tervezve.

E hó 12-ikén sajtóságtól meglepetés érte városi polgáraink egy részét.

A Máv. részéről 10—12 tagból álló bizottság ugyanis azt a tervet tárgyalta a városházán, mely az érsekújvár—nyitrai vasuti vonalnak elsőrangusítására, és a nyitrai állomásnak nagyméretű kibővítésére vonatkozik.

A terv kivitele 1,500,000 koronába fog kerülni, és 3 év alatti keresztülvitele van elrendelve.

Az ottani helyzet átalakulása oly nagy, hogy városunk közönségét általában, számos birtokost pedig különösen is életbevágóan érdekel.

Megemlíttünk néhány változást:

1. Az Érsekújvár felé vezető országutat a gázgyár kertjének végétől kezdődőleg áthelyezik egészen a Mária hegy felé annyira, hogy egészen fönt a Sinkovics-féle fenyőerdőcske mellett fog haladni, és Köröskény felé a káptalani földeknél fog a mostani úttestbe beágazni.

2. A Palásthy Vilmos-féle gazdasági épületek fönt a dombon egészen kisajátítás alá kerülnek.

3. A mostani Csermány—Mocsonoki átjáró beszünttetik.

4. E helyett a Mocsár dűlői őrház irányában, a vasuti pályatest fölött haladó nagy átjáró vashíd terveztetik, melyen át fog kelleni járni úgy Csermányra, mint a tornóci országutra, melynek a dombtól most lefelé menő részét szintén beszüntetik és áthelyezik.

5. A gyepmesteri telephez, a takarékpénztár közraktárhoz, a mocsárdűlői püspöki, Rencz, Latkóczy stb. szántóföldekhez szintén csak a vasuti nagy vashídon való átjárás mellett, a tulsó oldalról lehet majd hozzáférni, stb. stb.

Ha a mostani terv megmaradna a Csermány hegyen lakóknak szintén nagy kerülő uton lehetne csak közlekedni, holott oda az új vasuti hídról egyenes vonalban kellene utat vezetni.

Ezen vasuti terv most van 15 napra a városházán közszemlére kitéve, s a folyó hó 12-iki tárgyaláson Mérey Lajos a város orsz. képviselője és Gyulay Mihály városi mérnök felszólalásai által sikerült egy újabb tárgyalást kieszközölni, hogy addig az egyes érdekeltek kellően tájékozódhassanak, és érdekeiket megvédelmezhessek.

Felhívjuk erre a t. olvasóink figyelmét, s elvárjuk, hogy ezzel a kérdéssel maga a képviselőtestület sürgősen összehívandó rendkívüli közgyűlésen behatóan foglalkozzék, s álláspontját meghatározva, azt a tárgyaláson érvényre is juttassa.

Ujdonságok.

A főispáni szék. Elhatározott s a döntésre teljesen megérett dolog volt 4—5 héttel ezelőtt ifj. gróf Zichy Gézaának Nyitra megye főispánjává való kinevezése. A kinevezés azonban olyan akadályok következtében, melyeket akkor lehetetlen volt előre látni, meg nem történhetvén, új embert kellett keresni. Ezt a belügyminiszter gróf Vilczek Frigyes nógrádi nagybirtokos személyében lelta meg. A folyó hó 10-én tartott miniszter tanács gróf Vilczeknek a kinevezésében egyhangulag állapodott meg. A hosszú várakozástól kifárasztva, majdnem azt mondanánk, hogy akármik neveznek is ki, csak már nevezzenek ki valakit. Ha azonban gróf Vilczek értékes egyénisége lép előtérbe, akkor ezt csak megnyugvás-

— Minden élt és virult körülöttem. A patak vigan szaladt köves medrében és csobogott lágy, behizelgő hangokon. Pacsirták sirtak a levegőben, zümmögő darazsak légiója szállta meg a himes rét szőnyegét.

— Éreztem, hogy felséges nyári alkony ereszkedett le a tájra, egyike azoknak az esteknek, melyek az embereket a tikkasztó hőség után kicsalják az erdők szélére, a berkek lugasaiba és a patakok partjára.

— Az én kis patakom gyepes partját is sétalók lepték el. Voltak köztük deli ifjak, a kik boldogságtól áradozó lányoknak edesen ígérgettek, hogy senkit sem fognak szeretni, csak azt az egyet, a kiért égnék, lángolnak. Hallottam a lányok ajkairól is, hogy senkit sem akarnak boldogítani, csak azt az egyet, a kit becsülni tanultak.

— Jöttek fiatal házások és soha nem látott, rajongó lelkesedéssel csodás dolgokat beszéltek a hűség, a soha ki nem hűlő szív mámoráról.

— Megpihentek ott mellettem mátkapárok és soha nem láttam annyi színt, a meennyivel ezek festették a felettök elterülő eget.

— A kedves est emlékére mindenik tépett belőlem egy-egy szálát, s én azt hittem, hogy a kik így összeszerkeztek, soha sem felejtik el egymást.

sal regisztrálhatjuk. Mint volt néppárti képviselőt, a keresztény politika híveit számítjuk őt, a mit annál jogosabban tehetünk, mert közismertes, hogy a néppártból nem elvi, hanem csak taktikai okokból lépett ki. Mikor ugyanis 1904-ben Tisza ellen a házszabályrevízió miatt az obstrukció kitört s az obstrukcióhoz a néppárt is csatlakozott, gróf Vilczek ezt Zichy Jánossal és még két társával egyetemben hibának tartotta s e miatt a pártkörből kilépett. Az 1905-és 1906-iki választásokon nem vállalt mandátumot. Tudomásunk szerint nem felel meg a valóságnak az a hír, hogy az új főispán jelölt az alkotmánypártba lépett be. Ez nem is lenne helyes, mert ha eddig egy pártkörnek sem volt a tagja, akkor most, kinevezése küszöbén, vagy akár később is az alkotmánypártba való belépése újabb tápot adna annak a nem alaptalan gyanúnak, hogy a belügyi kormányzat országsszerte alkotmánypárti célok érdekében rendezkedik be. Ennek a gyanúnak az élesztése pedig végre is nagy pártközi bonyodalmakra vezethet. Ettől eltekintve nincs okunk az új főispán-jelölt kinevezését bizalmatlansággal fogadni.

Személyi hír. *Árpási Imre*, városi tanácsos, a Nyitrai Hitelbank vezérigazgatója néhány heti údulásra Abbaziába utazott.

Tömeges előléptetések. A bírói és ügyészi szervezet módosításáról szóló törvény alapján tömeges előléptetések történtek az igazság szolgáltatás karaiban, melyekből a következőket emeljük ki:

Dr. *Pazár Zoltán*, dr. *Krémer Gyula*, *Simonffy Gyula*, dr. *Hável József*, *Tejfalussy Béla*, *Turtsányi Károly*, *Roth Kornél* nyitrai törvényszéki bírák, dr. *Csernyánszky Aladár* nyitrai kir. ügyész, *Kregczy József* nyitrai, dr. *Gáspár Lajos* vágsellyei, *Váray József* nagytapolcsányi járásbírák; *Chudovszky József*, dr. *Jakubovics József* trencsényi törvényszéki bírák, *Zsarnovitzky Árpád* nagybittsei, *Discantini Imre* illavai, *Führmann Andor* csaczi, *Horváth Manó* vágbesztercei járásbírák, *Markovics István* trencsényi ügyész a VII. fizetési osztályba sorozott bírákka, ügyészekké, járásbírákka;

Ujfalussy Ferenc, *Kovács Andor* nyitrai, *Dudák Antal* nagytapolcsányi, dr. *Katona Sándor* galgóczi, *Geréb Zsigmond* szeniczi albirák. dr. *Fischer Ede*, dr. *Láday István* az igazságügyminiszteriumban alkalmazott, dr. *Lopusny Ottó*, *Reinger Ernő* nyitrai alügyészek, *Janovszky Lajos* trencsényi, *Sándor Arthur* illavai, *Frindt Gyula* zsolnai, *Mérey László* duhói, *Reza Kálmán* vágújhegyi, *Vincze Aurél* csaczi, *Csermák Pál* vágbesztercei albirák, *Velsz Ferenc* trencsényi alügyész jelenlegi székhelyükön járásbírákka, törvényszéki bírákka, ügyészekké nevezettek ki.

Az esztergomi egyházmegyéből. *Burandik István* nagykováloi adminisztrátor ugyanott plebánossá lett. Segédlelkézi minőségben küldettek: *Ochaba Pál* Pudmericről *Holicsra*, *Uhrík Mihály* Komjáthról *Pudmericre*, *Zachár Ádám* Barslédecről *Nagykosztolányba*, *Damborszky János* Nagykosztolányból *Százpatakra*, *Hránék János* Gajarról *Detrekőváraljára*, *Gergorits Mihály* Vittencről *Korosra*. — Az új misések közül segédlelkészek lettek: *Galambos Béla* Komjáthon, *Kottvan Pál* Vittencen, *Bresztyák Sándor* Barslédecen.

Kinevezés. *Krajcsovics Jenő* miavai járásbírói díjnak a dunaszerdahelyi járásbírói székhez végrehajtóvá nevezetett ki.

Áthelyezés. A lévai honvédtisztikarnak egyik ifjú tagja, *Nagy Pál* főhadnagy előbbi állomáshelyére Nyitrára helyeztetett át.

Március 15-ike. Az 1848. március 15-iki események emlékét Nyitra a következőképp ünneplik meg. Dél előtt 10 órakor szentmise tartatik az alsóvárosi plebánia templomban. A misét predikáció előzi meg. Ugyanakkor református és izraelita istentisztelet is lesz. Délután 1/3-kor a közönség a megyeháztéren gyülekezik, a honnét a tüzoltói zenekar kíséretében a Kossuth-térre vonul. Itt dr. Lellei Jenő ügyvéd ünnepi beszédet mond, Szabó Ferenc a Mezei-féle szintársulat tagja a „Talpra magyar”-t szavalja, Palásthy Vilmos joghallgató és Rózsa Ernő kataszteri mérnök pedig alkalmi költeményeket szavalnak.

Vágsellyén délelőtt 10 órakor a helybeli róm. kath. templomban ünnepélyes hálaadó iste-

nitisztelet lesz. 11 órakor kivonulás a templomból a Kossuth Lajos térre, hol az ünnepélyt az állami elemi iskola és óvoda épület előtt ekként folytatják: 1. Üdvözlő beszéd, mondja: Péter József áll. elemi iskolai igazgató. 2. Szózat, Vörösmarty M.-tól, énekl: a Népdalárda. 3. Legszébb dal, szavalja: Hlavati József földművelő. 4. Ünnepi beszéd, mondja: Ajtics-Horváth Dezső a vágsellyei választó kerület országgyűlési képviselője. 5. Nemzeti dal, énekl: a Népdalárda. 6. Magyarok Istene, Petőfi Sándortól, szavalja: Ligacs János iparos. 7. Hunyadi induló, énekl: a népdalárda. Vágsellye, 1908. március hó 12-én. Déri elemér bizotts. elnök. Wranovich Zsigmond bizotts. jegyző.

Primícia. Ficzal Antal ujmisés folyó hó 2-án mondotta első szent miséjét szülőhelyén Handlován. Manuduktor Gürtler József prelátsukanonok helyetteseként Czeizel László handlovai esp. plebános volt. A templomban az ünnepi szentbeszédet Ficzal József, az ujmisés testvér-bátyja mondotta.

Névnapmegváltás. *Mihalovics Ede* dr. theol. tanár a névnap üdvözlőtek megváltása címén a nyitrai ker. szociális egyesületnek 25 koronát adományozott.

A katolikus kör első böjti estéje. A szó legnemesebb értelmében ismeretterjesztő est, ügyes kis tudományos liceum volt a kath. körnek mult vasárnap, márc. 8-án rendezett első böjti felolvasó estéje. Még a zenedarábok is, *Fellner Mici* k. a. pompás zongorajátéka, *Stetka Teofil* és *Filberger Vilmos* zongora és hegedű kettőse inkább emelkedett gondolatokat, mint szálló érzelmeket interpretáltak, s így a közönséget az oktató gyönyörködtető zene régióiba vezették. *Benes István* főgm. tanár egynehány történeti hazugságról rántotta le a leplet, olyan avatott kézzel, a minővel csak egy szakmájában kitűnően képzett tanár rendelkezik. Fényt derítve néhány markás vonással a sötétnek hazudott középkorra, a spanyol inkvizíció dolgait világitotta meg a részletekbe beható alaposággal. Kimutatta, hogy a spanyol inkvizíció királyi intézmény volt, melyet a mai idők jogrendszerébe perse hogy nem lehetne beilleszteni, de az akkori törvénykezés gyakorlata szerint az egész inkvizíció szelidség volt, a másutt pl. Velencében divott állami törvényszék torturájához képest. *Benes* úr érvei szembetűnően világosak és ellenállhatatlannal meggyőzők voltak. — Ezen szellemi élvezet után *Konrád Ferenc* főgm. tanár tartott egy igen tanulságos s mindvégig feszült figyelemmel hallgatott előadást a régi görögök életmódjáról. Szóltott házaik berendezéséről, étkezésük, lakomáikról, leirta viseletüket, házi és társadalmi szokásaikat. Beszélte családi életükről, kiemelve a nő helyzetét a régi görög családokban, a mely lealázó volt. Rámutatott arra, hogy mit köszönnek a nők a kereszténységnek, mely az asszonyt a családi és társadalmi élet úrnőjévé tette. — A közönség mindakét szép előadást lelkes tapssal tüntette ki.

A kör második böjti estéje ma, vasárnap este 6 órakor lesz, melyre a kör tagjait s ismerőseit ez uton hívja meg tisztelettel a rendezőség. Az előadások rendje a következő: 1. Hymnus, énekl: a közönség. 2. Dr. *Cserenyey István*, theol. tanár felolvasása. 3. Kuruc dalok. Énekl: *Veres Pál* kataszt. mérnök úr, zongorán kíséri Dr. *Pazár Zoltán* bíró úr. 4. *Narancsics Julia* k. a. zongora-előadása. 5. Dr. *Láng Mihály* hegedű-szóla műkedvelői zenekar kíséretével. 6. Hazádnak rendületlenül. Énekl: a közönség.

A kör f. évi március hó 22-én (vasárnap), délután 4 órakor tartja *rendes évi közgyűlést*, a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. A pénztáros és a számvizsgáló bizottság jelentése. 4. A megváltoztatott alapsabályok tervezetének bemutatása és tárgyalása. 5. A tisztviselők, az igazgató választmány s a számvizsgáló bizottság választása. 6. Esetleges indítványok.

Közgyűlés. A magyarországi munkások rokkant és nyugdíj-egyletnek nyitrai 122-ik fiókja március 22-én, vasárnapon d. e. 11 órakor a ker. szociális egyesület helyiségében rendes évi közgyűlést tart. Tárgysorozat. 1. Elnöki megnyitó. 2. Jegyző jelentése. 3. Pénztáros jelentése s a felmentvény megadása. 4. A tisztikar s választmány kiegészítése. 5. Az országos küldöttek gyűlésére képviselők választása. 6. Indítványok. A közgyűlésre az összes tagokat tisztelettel meghívja s pontos megjelenést kér az elnökség.

Halálozás. *Groffits Armin* a tótmegeyeri gróf Károlyi-féle uradalom számtartója 71 éves korában Tótmegeyeren elhunyt. Az uradalmat 41 évig szolgálta, mely idő alatt kiérdemelte magának a grófi család becsülését s tisztársainak szeretetét. Az elhunytat neje, szül. *Keresztes Mária*, 7 gyermeke és nagyszámú rokonság gyászolja.

Sándor Gábor volt 48-as honvédt, a ki azzal tette emlékezetessé nevét, hogy a világsi fegyverletétel után harmadmagával lóval és teljes fegyverzetel ment haza Negyedre, f. hó 12-én temették. Negyedre való visszaérkezése után elfogták és besorozták az osztrák hadseregbe. Kilenc évi súlyos szolgálat után végre hazakerült. Fegyvereit: egy kardot, karabélyt és kengyelvasat a község házában őrzik. Temetése nagy részvét mellett ment végbe.

Elfeledett szobor. A bold. Szűznek a nyitrai törvényszéki palota előtt felállítandó szobrára újabban adakoztak: *Blasko Józsefné* 5 kor. ifj. *Rácz István* 2 kor. Hozzáadva a Ny. Szemle 1908. jan. 26. számában kimutatott 3630.74 K.-hoz, lesz 3637.74 K. — Isten fizesse meg!

Értesítés. A nyitrai ker. szoc. önszegélyző hitelszövetkezet igazgatósága mindazokat, kik jegyzett részvényeikre mint szövetkezeti tagok még hátrálékban vannak, azt az üzleti év utolsó negyedéve folyamán (április, május, június) kiegyenlíteni sziveskedjenek. — Minthogy a pénzügyigazgatóság sürgeti, hogy az üzleti év a polgári évvel összhangba hozassák, az igazgatóság azt úgy óhajtja eszközözni, hogy évről-évre előbb zárja le az üzleti évet, míg nem dec. 31-re tehető az üzleti év vége. Azért kívánatos, hogy a bonyodalmas átszámítás elkerülése végett a tagok ez évi részvény összegét idejekorán befizessék.

A keresztény munkásegyletéről. A nyitrai keresztény munkásegylet f. hó 1-én tartott közgyűlése alkalmából, melyről már lapunk mult számában hoztunk tudósítást, kimerítő jelentést adott ki az egyesület tevékenységéről, melyből a következőket emeljük ki:

Az 1907. év első nevezetesebb mozzanata a január 20-diki közgyűlés volt, mely *Jeszzenszky Alajost*, elévülhetlen érdemeiért, az egyesület díszelnökévé, *Nemcsék Ferencet*, az egyesület kiváló jötevőjét pedig tiszteletbeli tagnak választotta. A rendes elnöki székbe az egyesület bizalma *Szteszkál Józsefet* emelte, ki akkor még távol volt városunktól s csak május 9-én foglalta el tényleges tisztségét. Az egyesület megható ünnepelelyel fogadta körében az új elnököt, kiben a fáradhatatlan tevékenység és áldozatkész szeretet emberére talált.

Március 10-én mozgalmat indított az egyesület azon célból, hogy a keresztény szocialista munkás nép szükségleteinek beszerzésénél csak keresztény iparosokat és kereskedőket vegyen igénybe. Evégből az összes keresztény iparosokat egybehíva, velük értekezletet tartott. A mozgalom eredménye azon jegyzék, mely a kath. kör költségén, a keresztény ajánlható cégekről megjelent.

Ugyanez időtáiban az egyesület kebelében temetkezési szövetkezet létesült olyképen, hogy bármely mánkástag elhalálozásakor, az összes tagok, az elhunyt temetési költségeire s övéinek fölségtésére tetszés szerinti összeget ajánlnak föl, mely adományokból 150—200 korona juthat a sujtott családnak anélkül, hogy a tagokra súlyos terheket róvna.

Június 21-ikén, az elnök lelkes beszédének hatása alatt, egy önszegélyző hitelszövetkezet alakításához fogott az egyesület, mely már a következő hónapban, több mint 700 részvénnyel meg is kezdte működését. E szövetkezet arra van hivatva, hogy a segéd munkások és iparos mesterek között legszorosabb érdekkapoc legyen s mindkettőjük pénzügyeit a legelőnyösebb módon, 4 % os kamat mellett, gondozza. Egyébként pedig a csekély jövedelmű munkásnépre nézve a takarékoság rúgója s a vagyonosodás hathatos eszköze.

Az egyesület belélete három közgyűlés, tizenkét választmányi gyűlés s a helyi csoportok heti összejöveteleiben folyt le. Ezekről részletesen beszámolni szinte lehetetlen. Pedig itt még vége a legkeményebb szociális munka. Az ügy és pénzkezelés sokfélesége, az ezer apró baj elintézése, a folytonos oktatás és buzdítás rengeteg időt és türelmet kívánt. Mindez azonban az önállóságra nevelés szükséges eszköze s aki tudja, mily nagy baj a munkásnépben az önállóság hiánya, elismeréssel adozik e munkának.

A munkásviszonyok javítása céljából az építő munkások, szabó munkások, vas- és fémmunkások s a malommunkások indítottak mozgalmat, s tárgyalta a munkaadókka.

A tagok anyagi támogatását az egyesületi s a szakpénztárak összesen 655 kor. munkanélküli s uti segélyvel mozdították elő. A nádfonatkészítő házi iparral januárban 267 kor. 60 fillért kerestek az építő munkások. A szövetkezeti hozatott tüzi fánál 300 korona megtakarítást szerzett a tagoknak az egyesület. A hitelszövetkezet közel 3000 kor. kölcsönt bonyolított le nagy kamattakarítással. Az elhunyt 3 tag mindegyikének családja 50—100 kor. adományban részesült. Az egyesületi segélyezés, minthogy a szakpénztárak csak egy teljes év után adhatnak segélyt, még alig vette kezdetét, s azért mutat oly csekély összeget.

Az egyesület jövedelmi forrásai közt a pártoló tagdíjak összege nem változott. Az adományok a megyés püspök úr 1000 koronás és a zászlóanya 650 koronás adományával 1907-ben 5139.37 koronát tesznek ki. Legörvendetesebb az, hogy az oly bevételek, melyek a munkás tagok hozzájárulásából s az egyesület által létesített forrásokból származnak, 1906-ban csak 786.72 koronát, 1907. évben 1461.06 koronát jövedelmeztek. S a vezetőség odatörekszik, hogy ezek a bevételek még inkább növekedjenek.

Az egyesület tehermentes vagyona 1906-ban 6049.83 kor. volt, a mérlegben 1908-ban 9156.20 korona, tehát 3106.37 korona emelkedés.

A jelentésnek ez a rövid kivonata is mutatja azokat a nagy körvonalakat, melyek az egyesület tevékenységét már most is határolják. Isten vezesse a jelentős sikereket felmutató, áldásosan működő egyesületet a virágzásnak újabb szakai felé.

Jótekonycélú előadás. A nyitrai izr. népiskola tanítótestülete, a tanulók könyvtára javára f. évi március hó 18-án délután az iskola dísztermében ünnepélyes előadást rendez és ennek műsora a következő: 1. Prolog. Irta Stark Ella tanítónő. Szavaltja Weisz Frida. 2. A tavasz érkezése. Daljáték, Ernei és Poldinitól. 3. Család és iskola. Előadója Stark Samu igazgató. 4. Jó szívek. Ifjúsági színmű 1 felvonásban. Irta Stark Ella tanítónő. 6. Jancsi és Juliska. Daljáték Poldini Edétől. 6. Népdalegyveleg. Rákóczi-induló. Éneklik a tanulók. Belépő díj 1 korona. Kezdete 4 órakor. Felülíratások köszönettel fogadtatnak.

A trencsénmegyei alkotmánypárt elnökének lemondása. Rakovszky Géza, trencsénmegyei birtokos, a kit a trencsénmegyei alkotmánypárt nem régen tartott közgyűlésén elnökének választott meg, erről a tisztségről lemondott s lemondását a következő levélben, melyet a Vágvolgyi Lap szerkesztőjéhez, Sándor Ferenchez intézett, hozta a párt tudomására: „Kedves barátom! — A lapok utján értesültem, hogy az alkotmánypárt f. évi február hó 17-ikén tartott közgyűlésén engem elnöké megválasztott. Mind-éddig nem nyilatkoztam, mert talán joggal megvárhattam, hogy ez valami formában tudomra fog adatni. Miután ez nem történt meg, én is csak a lapok utján közölhetem elhatározásomat és felkérlek, légy szives a lap következő számában jelen soraim közlése által a nyilvánosságra hozni, hogy a mai napon dr. Teszelszky József társelnök ural közöltem, hogy a választást a legnagyobb sajnálattal nem fogadhatom el. Hazafias üdvözléssel — Budapest, 1908. március 3-án, — régi hived Rakovszky Géza.

Népszövetségi mozgalom. A nagy-dióványban f. hó 8-ikán tartott katolikus népszövetségi nagygyűlés fényesen sikerült. Dacára a kedvezőtlen időjárásnak több ezer ember vett részt azon. A népgyűlési szónokok mind hatásosan beszéltek, különösen Ruzsicska Tamás káplán szavai mély benyomást tettek a jelenlévőkre, de sokat tanult a nép dr. Brezsný János ügyvéd és zsolnai kerületi autonomikus képviselő praktikus beszédéből is a jogvédelmet illetőleg. Ezen szép és meggyőző beszédek kihatása képen óriási lelkesedés között egyhangulag megalakult a „Nagy-dióványi Plébániabeli Katolikus Népszövetség”. — és igazgatójuknak egyhangulag Czvincsek Jánost választották meg, ezenkívül minden községből 1—2 csoportvezetőt. Néhány diszállást is betöltöttek, így védnökönül gróf Csáky Gézánt Budatiból, védnökökül pedig gróf Batthyány Vilmos, püspök-coadjutort és gróf Csáky Gézát nagy óvások közepette választották meg. A nagygyűlésből üdvözlő táviratokat küldtek Bende Imre nyitrai püspöknek, az országos katolikus népszövetség világi és egyházi elnököknek, Smialovszky Valér főispánnak és dr. Ernst Sándor kerületi képviselőnek.

Zsérén folyó hó 8-án délután 3 órakor tartotta alakuló gyűlését a Katolikus Népszövetség, mely alkalommal Karsay Imre pogrányi plébános

ur ismertette a nagyszámú egybegyűlt lakosság előtt a Népszövetség célját, szervezetét a nála megszokott ékesszólással. 45-en azonnal beiratkoztak a tagok sorába. s elnökül nagy lelkesültséggel Kuna Pál ottani plébános urat választották meg.

Ipartestületi közgyűlés. A folyó hó 8-ára kitűzött ipartestületi közgyűlés a csekély számmal megjelent tagok miatt megtartható nem lévén, annak megtartása a nemzeti ünnepre való tekintettel, nem március 15., hanem március 22. napjának délutáni 2 órájára lett kitűzve. Ezen értesítés is szomorú példáját mutatja azon megmagyarázhatatlan közönynek, a melyet városunk kisiparosai saját ügyeikben tanusítanak. Sem összehatalás, sem haladás, de még a kínálkozó s saját anyagi jólétüket előmozdítani célzó törekvéseket is ridegen visszautasítják s határozottan tovább akarnak élni abban a megszokott régi maradiságban, a melyben kisiparosaink legnagyobb része ugyszólván napról-napra csak tengeti életét. A cipésziparosok is ennek adták jelet, a midőn legutóbb tartott gyűlésükben azt határozták, hogy nekik a kormány által felajánlott s modern gépekkel felszerelendő közös műhely nem kell, ők arra még a helyiség főtartásával járó kiadásokat sem áldozták s ez idő szerint a kormány jóakarátú támogatását igénybe nem veszik.

Lakásfosztogató. Bárdos Ádám nyitrai kir. tanfelügyelősi tollnok Gyürky-utca 3. szám alatti lakásába e hó 11-én egy iparossegéd külsejű fiatalember fényes nappal az ajtófélfára akasztott kulcs segítségével behatolt, az ajtót maga zárta, a kezűgyében lévő ruhaneműket összeszedte s ugyanezen uton kerekelt oldott. Az elloptott ruhanemű értéke 100 korona, a melyből néhány darabot mindjárt a városban el is zálogosított s nyomtalanul eltűnt.

Új cipőgyár. Érsekújvárott Dr. Roth Sándor ügyvéd és Contard Gusztáv gyárigazgató „Attila cipőgyár részvénytársaság” cím alatt cipőgyárat terveznek. A vállalat cipőknek és ezen szakmába vágó árucikkeknek gyártását és azok eladását vallaná feladatának. Az alaptőkét 300.000 koronában állapították meg, mely 600 db. egyenként 500 korona névértékű részvényből állana. A vállalat mögött bécsi pénzfórással áll, (a magyar iparalaptól újabb arculátásával) erre enged következtetni az a körülmény, hogy a befizetések Bécsben, az „Allgemeine Verkehrsbank”-nál teljesítendő.

Helyreigazítás. A márc. 8-iki számban megjelent „Tanítók háza javára” c. hírből közölt felülíratások névsorából véletlenségből kimaradt Szabó Béla dr. kir. s. tanfelügyelő 10 kor. felülíratése, melyet utólag köszönettel nyugtáz a rendező-bizottság nevében: *Klacsó Győző*, polg. isk. tanár.

Tisztviselők fogyasztási szövetkezete. Aranyosmaróthon mozgalom indult meg, melynek célja részjegyek biztosítása utján a tisztviselők fogyasztási szövetkezetét megalakítani. Rövid idő alatt 3000 kor. értékű részjegyet irtak alá, ez azonban az ottani fogyasztási piac igényeinek képest még korántsem elegendő tökére. A mozgalmat tehát az ügy fokozatos felkarolására tovább folytatják. Az egész akció korántsem irányul a szolid közvetítő kereskedelem ellen, legfeljebb a kevésbé tisztességes üzletkezelésnek árthat, azért pedig nem lesz kár. Nyitrai körülből 20 év előtt volt ilyen szövetkezet, mely azonban likvidálni volt kénytelen a vezetésben minduntalan felmerült hiányok és visszaélések miatt. Tényleg a fogyasztási szövetkezetek jövője attól függ, biztosítatik-e, a vezetésben megfelelő szakértelem és megbízhatóság?

Tanítóink államsegélye. Az 1907. évi XXVII. t.-c. végrehajtását illetőleg a miniszter úgy rendelkezett, hogy az államsegélyt kérelmező tanítók felszerelt iratai f. évi március végéig terjesztessenek fel a miniszteriumba. Nyitrai megye kir. tanfelügyelője tapasztalva a kérvények hiányos felszerelését, illetve a folyamodók tájékozatlansága miatt a kérvények gyer beérkezését, a kerületi espereseknek mihez tartás végett megküldötte a szükséges iratok lajstromát. Ezen utbagazítás alapján különösen február hó folyamán sok kérvény érkezett be, miket a f. é. március 10-én tartott közigazgatási bizottság ülésén letárgyaltak, s csupán néhány irat küldetett vissza a kérvényezőknél pótlás céljából, hogy azok is a többiekkel március végéig a miniszteriumba felterjeszthetők legyenek. Bár tehát mintegy 350 kérvény nyert elintézetést, még mindig vagy 50—60 nem érkezett be, a mi csak a kérvényező tanítók anyagi kárát vonja maga után, mert a miniszter csak

azon tanítóknak utalványozza ki az államsegélyt 1907. júl. 1-étől visszamenőleg, a kiknek kérvénye márc. 31-éig a miniszteriumba felterjesztetett, míg a későbbiek csak 1908. jan. 1-étől számítva kapják meg. Minthogy a legutóbbi közig. bizottsági ülés e hó 10-én volt, s márciusban több nem lesz, a kir. tanfelügyelő csak az ezen ülés előtt beérkezett kérvényeket intézheti el úgy, hogy azok márc. 31-éig a miniszteriumban legyenek, s így csak azok számíthatnak 1907. július 1-étől számítandó államsegélyre. Szolgáljon ez mindazok megnyugtására, kik kérvényeiket márc. 10-ike előtt terjesztették fel a kir. tanfelügyelőhöz.

Csernovai levelezőlapok. A csernovai bűnpörből kifolyólag a nemzetiségi igazgatók képes levelezőlapokat készíttettek és forgalomba hoztak. Az egyik levelezőlap tollrajzkivitelben azt ábrázolja, hogyan lövik és szúrják a csendőrök Csernován a futamodó embereket. A másik rajz Párty szepesi püspököt ábrázolja infulával, élesre hegyezett pásztorbottal és Pereszlenyi szolgabíró kivont karddal. A kép alatt piros betűkkel gyalázkodó cseh nyelvű irás díszlik. A képes levelezőlapokat Nyitra és Pozsonymegyében is terjesztik.

Egy vasutas bűne. A tornóci államasuti állomás főnöke, Balogh József, a mult év utolsó napján megütöközve tapasztalta, hogy a kezelése alatt álló vasuti pénztárból 650 k. készpénz hiányzik. Megdöbbenése annál nagyobb volt, mert a pénztárt csakis önmaga kezelte s annak kulcsai is állandóan az ő őrizete alatt voltak. Az állomásfőnök a hiányzó összeget, mivel a hiány számadatai szerint valóban fenállt, azonnal sajátjából fedezte, azonban a megfoghatatlannak látszó esetet, úgy saját felettes hatóságának, valamint nyomozás végett a tornóci csendőrőrsparancsnokságnak is feljelentette. Hosszú és terhes nyomozás után végre e napokban megoldódott a rejtély nyitja. Ugyanis kiderült, hogy egy izben az állomás főnök pénztárát rosszul csukván be, az nyitva maradt, s ez alkalommal felhasználva az ugyanezen állomáson alkalmazásban lévő Sajtos László, állomás felügyelőgyakornok, belenyúlt a pénztárba s a hiányzó összeget onnan ellopta. A magáról megfélekedett fiatal embert letartóztattak s átadták az illetékes büntető bíróságnak.

Tűzeset. *Gimeskosztolány* községben e hó 1-én Franko Gábor ottani földműves pajtája és takarmánya 900 K. értékben leégett. A tűz oka ismeretlen. — E hó 11-ikén este pedig Nyitrai okozott nem csekély ijedelmet azon hír, hogy a szirupgyár ég. Csakhamar kiderült azonban, hogy a keletkezett tűzfény távolabb van. Sarlókajsza határában égett egy nagy szalmakazal, s ez riasztotta meg fényével a járókelőket.

Nagytapolcsányban e hó 6-án Lichtenstein Antónia es Bernát kárára egy csűr 2400 korona értékben ismeretlen okból kigyulladt s a benne lévő nagymennyiségű takarmányt együtt elégett. A kár biztosítás révén megtérül.

Gyümölcsészeti tanfolyamok. A földművelésügyi miniszter hirdetményileg közzé teszi, hogy a gyümölcsenyésztés előmozdítása céljából fiatal lelkészek számára Budapestben folyó évi március 16—21. napjain és Kozolovsárott március 30-tól április 4. napjain; néptanítók részére pedig Keszthelyen április 26-tól május 4., Tordán április 1—10., Kisszebenben április 29-től május 8. és Orosházán március 30-tól április 8. napjain gyümölcsészeti tanfolyamokat rendez, a melyekre 12 lelkész és 64 néptanító vétetik fel s államilag segélyeztetik is, még pedig a lelkészek 32 kor. utazási s napi 5 kor. ellátási, a tanítók pedig 30 kor. utazási és napi 4 kor. ellátási segélyt nyerneken s felhívja az érdeklődőket, hogy a felvétel iránt hozzá folyamodjanak.

Vesztett eb garázdalkodása. Ürmény községben egy kóbor eb, a melyet szerencsére azonnal ártalmatlanná sikerült tenni, e hó 8-án egy ottani földművesűt megmárt. A boncolás vesztséget állapított meg az eb hulláján, minek következtében a megmárt asszonyt a budapesti Pasteur intézetbe szállították, a községben pedig a hatóság elrendelte s foganatosította az ebzárlatot.

Kórházi fehérneműek szállítása. A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a csász. és kir. közös hadügyminiszterium pályázatot hirdet törökföldkendők, papucsok és kötények szállítására. A vonatkozó ajánlatok folyó évi április hó 21-ikéig nyújtandók be. A részletes feltételek betekinthetők a kamara titkári hivatalában.

Szinészek Érsekújvárott. Tóvári Antal 35 tagból álló színtársulatával megérkezett Érsekújvárra, s ott folyó hó 7-én kezdte meg előadásait. A közönség az előadások iránt lankadatlán érdeklődést tanúsít.

Lassú vonat közlekedés. Egyre szaporodnak a közönség körében a panaszok a nagybéliz—privigyei vonat közlekedésnek lassúsága ellen. Az alig 30 kilométernyi szakaszon az utazás hétnegyed óráig tart. Az úntató lassúságát a hosszú állodgálás okozza. Egyes kis állomásokon, mint pl. Nemeskosztolányban a vonat 20-25 percig vesztegel. Mire valók a személy- és vegyes vonatok, ha ezeknek közlekedési gyorsasága alig különbözik a tehervonatokétól? A privigyei városi hatóság, mint halljuk, lépéseket akar tenni aziránt, hogy az említett vonalszakaszon a menetsebesség fokoztassék.

Ifjúsági egyesület. Alsóköröskényből írják, hogy ott a múlt hónapban ifjúsági egyesület alakult *Massányi* Béla tanító igazgatósága alatt. Valamennyi serdült ifjú és leány belépett az egyesületbe. A lehető összejöveteleken a buzgó igazgató hazafias dalokra és előadásokra oktatja az ifjúságot. F. hó 2-án ifjúsági táncmulatságot rendezett az egyesület oly példaszerű rendben és tisztességben, hogy az egész község apraja-nagyja nem talál elegendő szavakat a meglepedés, dicséret és hála kifejezésére az igazgató fáradhatatlan buzgósága felett. Egy gazda, mint apa, mondja: „Azelőtt mi szülők mentünk megnézni az ifjúsági mulatságot, de legnagyobb rettegéssel, hogyan fogjuk gyermekeinket és magunkat megvédeni; és most oly nyugodtak és boldogok vagyunk és ifjúságunk szép és tisztességes mulatsága mellett jól érezzük magunkat“. Más, kisebb községekben dolguk van a csendőröknek, bíróságoknak, és kórházaknak is kijut, a gonosz farsang következményeiből. Alsóköröskényben annyi ember még csak erősebb szóval sem támadta a másikat. Minden községben elkerülhetetlen szükség lenne ily ifjúsági egyesület, melyben nem gonoszság, hanem tisztesség a virtus!

Elkobzott naptár. A belügyminiszter a Szakolczán Teslik József nyomdájában nyomtatott, dr. Blahó Pál által kiadott „Nová Domová Pokladnica Kalendár Ludovich Novin“ című 1908. évre szóló naptárt, annak több izgató cikke miatt az egész ország területén elkoboztatta.

A peredméri iskola — államosítása. A Trencsényi Lapok-ban olvassuk, hogy a peredméri róm. kath. iskola olyan rossz karban van, hogy a közigazgatási bizottság kénytelen volt az iskolaszéket új iskolahelyiség építésére sürgősen utasítani, s a mennyeiben az iskolaszék ezen rendelkezésnek eleget nem tette, a hatóság a rozoga épületet bezáratja. Az iskolaszék ebből kifolyólag elhatározta, hogy az iskola államosítását fogja kérni. Készek állami iskolát építeni, ha a vármegye nérsekelt feltételek alatt amortizációs kölcsönt bocsát rendelkezésükre. Hát hiszen ha ennyiben áll a dolog, ha a község amortizációs kölcsönt akar felvenni, kaphat ilyent anélkül, hogy az iskola jellegét fel kellene adni. De persze utána kell járni dolognak. A vármegye különben is legfeljebb kieszközölhet állami kölcsönt, de maga nem adhat kölcsön pénzt. Minden tehát azon fordul meg, hogy az a különbözet, a mely az olcsó állami kölcsön és más valamely pénzintézetből felveendő drágább kölcsön között felmerül, segély által pótoltsék. Milyen jó volna ilyen esetekben egy egyházmegyei iskolaalap, a melyből az ilyen segélyeket utalványozni lehetne, ha már más forrásokat nélkülözni vagyunk kénytelenek. Pedig a tűz- és jégkárok elleni biztosítás ügyének házi kezelése által, ha persze ez az egészséges gondolat nem maradt volna az ideák országában, már régen tekintélyes egyházmegyei iskolaalapot teremthetünk volna. Szomorú állapot, hogy nem csak fejleszteni nem tudjuk katolikus iskoláinkat, de meg a meglévőket sem tartjuk meg.

Egy korcsmáros kifosztása. Vlcsek István tuzsina korcsmárosát e hó 6-ára virradó éjjel teljesen kifosztották. A tettesek, a kik napközben valószínűleg a károsult korcsmahelyiségében megfordultak, a korcsmahelyiség ablakzáró reteszait felretölték, mivel pedig éjjelre is így maradtak az ablakok, nagyon egyszerű volt a dolguk bejutni az üzleti helyiségbe, a melyben a korcsmáros összes értékeit tartotta. Elloptak készpénzben, ékszerekben, értékpapirokban s egyéb ingóságokban közel 6000 kor. értéket. A tettesek a tett színhelyen egy kést hagytak hátra, a melynek alapján a tettesek egyike Grosz János tuzsina mázoló személyében hurokra került. Tettes társainak kiletét konokul tagadja s most a német-prónai csendőrség erélyesen nyomoz ezek után is.

A lévai vasút szorgalmazása. A bars megyei megyei párt folyó hó 6-ikán tartott gyűlésében elhatározta, hogy minden lehető elkövet arra nézve, hogy a Léva—verebélyi vasút minél előbb létesíttessék, s ezen cél érdekében Kazy János, Leidenfrost Tivadar és Bódogh Lajos tagokból álló bizottságot küldött ki.

Kivándorlási ügynökök üzelmel Trencsénben. Trencsénben, Zsolnán és e városok környékén számos iparos és földműves zárt borítékban levelet kapott, amelyben felhívják őket, hogy vándoroljanak Argentiniába, hol bőséges keresetük lesz. A leveleket a *B. Südel brémai cég* küldötte, amely ugyanezekben a levelekben felhívja a lakosságot, hogy nevezzenek meg olyan egyéneket, akik a kivándorlás ügynökösödésével foglalkoznának. — Ugy látszik tehát, hogy a közigazgatási hatóságok minden éberségét ki tudják játszani a brémai kivándorlási cégek.

T. olvasóink figyelmét felhívjuk lapunk mai számában közölt „Gazdák figyelmebe“ című hirdetésre.

A kor minden igényeinek megfelelő szoba- és templomfestési munkálatokat a legújabb módszer szerint, bármily kívánt stílusban a legegyszerűbb s a legdiszesebb kivitelben, az összes szobafestészeti újdonságok érvényesítésével a legjobb minőségű anyagból, pontos kiszolgálás és mérsékelt árak mellett vállal s a nagyérdemű megrendelő közönség kegyes támogatását kéri *Fülöp István* szoba és díszfestő, Nyitrán, Rév-u. 34.

Színház.

Mezei színgazgató vigan halad megszokott utján, s minden intézkedéséből meglátszik a végleg bucsúzkodó s a közönség érdekét mibe sem vevő s csakis gescheftre dolgozó üzletember fenhéjazása. „Az üzlet mindenek előtt“ jelszava külvömben kiteszik abból az intézkedéséből is, hogy mialatt Nyitra városának közönsége nemzeti ünnepet ül, ő vasárnap délutánra ennek dacára is előadást hirdet.

Szombaton a „Vig niebelungok“ volt műsoron, azonban Dénes Ella állítólagos rekedtsége miatt darabváltozással „Lili“ került színre. E három felvonásos operett francia elme munkája, s bár meseje néhány kellemetlen ponton epült is fel, egészben véve elfogadható, ártatlan és kedves libretto, a mely Hervé pazar zenéje által csak nyer értékében. Az előadás a gyors betanuláshoz és megfontolatlan szereposztáshoz képest sikerültnek, sőt hatásosnak mondható.

Moly kettős, illetve hármas szerepe, (Amalie, Antoinette), mindenképpen kitérően sikerült alakítás volt, „Provánszi dal“-at és „Lili keringő“-t óriási taps között ujjázták meg. Szalóki, a folyton ifjodó, halálra szánt nagybácsi, alakját zseniális tökélyvel dolgozta fel. Váradi (Plinhard) szintén elég ügyes volt szokott játékahez viszonyítva. Szabóról ne szóljunk, mert ennek az operett nem a világa. Jól játszott még Halmai, Radó, Pálfi és Bakó.

Vasárnap két előadás volt. Délután „A piros bugyelláris“-t, este pedig „A Vig özvegy“-et ismételték meg. Mindkét előadásról a már elmondottakon kívül különös említésünk nincs.

Hétfőn Zsiros Iván 3 felvonásos színműve a „Fátum“ került színre. „Itt először!“ Az is a szerencséje, hogy először, mert másodszorra ugyan kevés hal akadna a horogra s nem tudjuk, ki nézne meg, ha még annyira műsordarab is a budapesti nemzeti színházban. A három felvonást kitöltő unalmas deklamáció, bár társadalmunk egyik ferde kinövését ostromozza, nem képes a közönség érdeklődését lekötöni, hátha ezt meg egy könyfacsarásra szánt haldoklással toldják meg, túl sok türelmet és jóakaratot igényel egy estére. Nem szolgál mentségül, hogy cselekmény gyanánt egy párbaj története áll is a háttérben, meglehetősen gyámoltalan és tehetetlen alakok keretében. A semmi kevés, de valaminek túlsok. Elég is volt, főfájást is kaptunk s ráadásul Pálfit is végig kellett néznünk egy vezető szerepben s találgatni, mit is mond, mert hallani őt alig lehet. Ha nem Hervay és Szabó vannak a színpadon, a második felvonás kihívása után a közönség kivonulása következett volna. Szegény Szabó, kár, hogy meg kellett halnia s hozzá olyan izléstelenül s nem is a színpadon, mert őt a közönség elé kizárólagosan csak ezen procedura elvégzése végett hozták a színpadra. Ez érthetetlen. Különböztetve Zsiros Iván gyenge oldala a mindenhez magyarázatot, okot kereső logika. Váradi alakja képtelen, (Gozdancovics), de az alakítása is az volt. Radó, Bakó és

Sik jól „dolgoztak“. Néhány karfiu is szerephez jutott, a mi nagyon is neveléses volt előttük. Kardos úr nagyon is érthetően óhajtott beszélni, s azért hangsúlyozott olyan eredetien. Szabó rendezése sikerült volt. A sügő szava is sokat nyom a latban.

Kedden Schekszpir „Romeo és Julia“-ját láttuk balkonozni. A veronai szerelem megható jelenetei, de különösen a haláljelenet nem egy jelenlévő hölgy szeméből csalt köryet. A klasszikus darabok előadása új ismeretkört nyit s ezeket mindig szívesen vesszük s elnézőbbek vagyunk a társulatnak gyengébb, ha szabad mondani, „erőivel“ szemben is. A rendezés erősen küzdött bár a színpad nehézségeivel, mégis ügyes volt, az előadás, tekintve a nehéz munkát, dicséretes volt. Gazdi „Julia“-ja tökéletes alakítás, mi nyitraiak többet nem is várhatunk. Szabó természetszerűleg méltó társ volt. Radó szerepét vízizmus hatotta át, barátja megértett alak. Sik is csinosan játszott, de rémletes szemforgatása rontotta a hatást s bántotta látó idegeinket. Szalóki kis szerepében is hatást ért el Halmaival együtt, sőt az utóbbi pompás volt. A kar, bár a hatás fokozására lett volna hivatva, nem vonzott, sőt zavarólag hatott, mert a méltóságos szerep nem illik ily alakokhoz, vagy talán megfordítva. A színre alkalmazásban mutatkozott némi érzék, de nem volt meglepő fordulatok híján sem. Nehéz az ily darab, elismerjük, a modern technikai készülékek, forgó színpad stb. nélkül, a mihez közönségünk ma már mindenütt igényt tart.

Szerdán Verő György eredeti operettje, a „Virágcsata“ ment. A sok személyt felvonultató darab bár győnge koncepciójú, de összhangzó előadásban nem rossz benyomást tett. Dénes Ella (Vég) szerepében jól festett s hangján is kevésbé érzett nem rég átszenvedett rekedtsége, Ragányi játéka meglátszott az igyekvés s a mellékszereplők is szabatos játékot nyújtottak. A zenekar ismét larmás volt.

Csütörtökön az „Ősi vihar“ gróf Vojnovics horvátból átültetett 4 felvonásos drámája, pénteken pedig a „Bákirálynő“-t adták újra. M.

Irodalom.

Szent keresztuti és más ajtatosági gyakorlások Krisztus Jénus kinszenvedéséről és haláláról. 8 r. 40 lap. Ára kötve 20 fillér. Ötödik kiadásban forog már közkézen a Szent-István-Társulatnak a szent keresztuti ajtatoságokhoz vezérfonálul szolgáló kis imakönyve. Elterjedtségét s egyre fokozódó népszerűségét érthetővé teszi elmékedéseinek emelkedettsége és stílusának alkalmazkodása a fenkölt gondolatokhoz. Könyörgései Üdvözítőnk kinszenvedéseinek az egyes stációknál ábrázoló jeleneteiről szólva valósággal szeméi elé állítják azokat az ajtatos keresztut-járóknak, a közbeszűrt magyarázatok s az igen alkalmasan összeválogatott szent enekedek pedig csak fokozzák az emelkedések keltette ajtatos hangulatot. Szent-keresztuti ajtatoságok vezetőinek megbecsülhetetlen segédkönyv, alacsonyra szabott ára azonban lehetővé teszi, hogy a szent-keresztuti ajtatoságok minden résztvevőjének lelki épülésére szolgáljon.

Telefon.

H. J. Vágsziklás. Sajnos, megkésve érkezett. Jövő számunkban hozzuk. Üdvözet.

Meghívó.

A Szeniczi Önségélyző Pénztár-Egylet m. sz. 1908. évi március hó 15-én

esetleg a tagok hiányában **március 29-én d. u. 4. órakor** az intézet helyiségében **rendes évi közgyűlését megtartja.**

Napirend:

1. Elnök jelentése a mérleg előterjesztése.
2. Felügyelő-bizottságnak jelentése.
3. Tiszta nyereség felosztása és felmentvény megadása.
4. Szabad ajánlatok.
5. A választmánynak egy harmadának megválasztása.

Faeladási hirdetemény.

A nyitra alvárosi közbirtokosság tulajdonát képező „Davaresány” erdő területén, március hó 16-án délután 2 órakor tartandó nyilvános árverésen **274 köbméter tuskófa** kerül eladásra.

Nyitrán, 1908. évi március hó 10-én.

Juhász Sándor,
közbirtokossági felügyelő.

62. 1-1.

Gazdák figyelmébe!

A szőlő peronospora, lisztharmat, rákfenésedés, (anthracnosis) sárgaság, (clorosis) és fűrtrohadás betegségei valamint szőlőmolyok okozta kártételek; ugyszintén a burgonya (krumpli) ragya (phytophthora) szárrohadás és gyűrűsbetegsége (bacillus solanincola) ellen, valamint a szőlőkben, mezőgazdaságban és a kertészetben élősdigomba és rovarkárok megátlására és leküzdésére legmelegebben ajánljuk

SCHLOESING THEOPHIL

világhírű francia gazdasági vegyész által Marseille-ben gyártott egyedül álló és leghatásosabb védekezési szereket.

Egyedüli vezérképviselőt a Magyar birodalom területére: **FRANKL ADOLF banküzlete**, Budapest, VI. Eötvös-u. 19. (Saját ház)

Arajánlattal és mindennemű felvilágosítással készséggel szolgálunk.

Beszerezési forrás és képviselőt Nyitrán **Nagel Dávid** úrnál, Galgócson **Nagel Mór és Fia** cégnél.

60. 1-4.

Árverési hirdetemény.

Alolított ezennel közhírré teszi, hogy a vármegye tulajdonát képező (kiselejtezett ajtók, ablakok s más egyéb tárgyak) **1908. évi március hó 18-án délelőtt 10 órakor** vármegyeház udvarán tartandó nyilvános árverés útján eladatnak.

Steffek Ferenc,
irodaigazgató.

58. 1-1.

Erzsébet-u. 24. sz. ház eladó.

Közelebbi értesítés: Nyitrai Népbankban.

SEILNACHT JÓZSEF

= képfaragó, oltárépítő és aranyozó =

templom művészeti műterme

GALGÓCZ

(Nyitra megye).

Oltárok, szószékek, keresztelő-kutak, szobrok és keresztúti állomások stb. izléses készítése.

Régi oltárok átalakítása és diszítése.

Vázlatokat és költségelőirányzatokat díjmentesen küldök.

Németprónai templom főoltára 1907.

46. 5-24.

19/1908. tkvi szám.

Árverési hirdeteményi kivonat.

A szakolcai kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy özv. Foriska Mihályné szül. Sztarich Anna holicai lakos végrehajthatónak **Zelenka szőlő. Foriska Erzsébet a társai** végrehajtható szervenők elleni 100 korona tőke követelés és járul. iránti végrehajthatási ügyében a szakolcai kir. járásbíróóság területén lévő, a holicai 1488. sz. betét A. I. 1-3. sorsz. egész ingatlanra az árverést 834 korona ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1908. évi április hó 13. napjának délelőtt 10 órájára Holic községi házában** tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak. — Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 85-ik §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldöttnek kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t.-cikk 970. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál való előleges elhelyezéséről az elismervényt átszolgáltatni.

Szakolca, a kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság-nál 1908. évi január hó 10. napján.

Hamar,
kir. járásbíró.

57. 1-1.

(P. H.)

K C POPOFF
a legjobb TEA a világon.

WEIGL ANTAL PAPI ÉS POLGÁRI SZABÓ NYITRÁN.

146.

Ajánlja jól berendezett legfinomabb bel- és külföldi szövetekből álló raktárát. — valamint

férfiszabó-műhelyét,

melyben ugy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát, ugymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, címádkákat, mucetumokat, biretumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

PÁZMÁNDI JÓZSEF kerítés, sodronyfonó és szövő-ipar üzlete
NYITRÁN, TÓTH VILMOS UTCA 32. SZÁM.

Saját készítményű gép sodrony-fonataim olesóságuknál és tartósságuknál fogva különösen alkalmasak szőlők, kertek, vadas-erdők, nyaralók park-, gazdasági épületek, kerti pavillonok, folyosók és baromfi ketrecek stb. bekerítésére. — Gyep- és virág disz-kerítések, föld-, kavics- és kőszénáthányó rosták, rezesített acél matrac-fonatok, vas-ajtók, kapuk, ablak-rácsozatok, réz- és vassodrony-szövetek és fonatok gabona tisztításhoz, ugyszintén kék és zöld sodronyból ablak-légyszövetek, sziták és rosták készítése.

Ajánlom továbbá a legujabb készítményű hatszögletű lyukakkal többször csavart, horganyozott (éinezett) sodrony-fonatot, melynek alsó és felső széle több szálból font sodronnyal van ellátva. Minthogy azonban ezen fonat teljesen kész állapotban utólagosan lesz horganyozva, tehát szépség és tartóság tekintetében felülmul eddig létező minden gyártmányt, és azzal az előnnyel is bír, hogy a többszörösen csavart fonat utólagos horganyozás következtében tömörebb és könnyen házilag felszerelhető.

Az összegek megállapodás szerint részletekben is törleszthetők.

51. 4-20.

VEREBÉLY GÉZA LEGNAGYOBB S FŐVÁROSI MODERN BERENDEZÉSŰ ÜRI- ÉS NŐI-DIVAT ÁRÚHÁZA NYITRÁN,

Tóth Vilmos utca 4. sz. alatt (a Szarvas-szálloda mellett)

NŐI DIVAT: Legujabb tavaszi kosztüm alj és blúz kelmék, selymek nagy választékban. Kitünő állású fűző, keztyű, esernyő, nyakkendő különlegességek. **Szolid és feltűnő olcsó** fehérneműk, asztalneműk és vásznak. Nagy szőnyeg-raktár. **Minden szombaton nagy maradék vásármesés olcsó árakban.**

FÉRFI DIVAT: Legujabb tavaszi kemény kalap ujdonságok. — Sétabotok, keztyűk. — Esernyők. Sárcipők. Nyakkendőkben óriási választék. Megbízható férfi fehérneműk. Elsőminőségű gallérok 6³/₄ cm. magasságig tucatja K 4-70 darabja 40 fill. I tct. kézelő 24 cm.-ig tucatja K 7— I pár 60 fillér.

Szigoruan szabott árak. Azonnali fizetésnél 5% pénztári engedmény.

TANONCNAK

jó házból való fiú azonnal felvétetik SARLAY ADÁM fűszerkereskedésébe Nyitra. Csak vidéki vétetik fel. (18. 8—8.)

Erzsébet-út 32. sz. ház szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítást ad Matejka Gyula uradalmi segédtsz. Komjáthon, (Nyitra megye). 52. 3—3.

Szőlőoltványokat

szállít, fajtisz-
taságért jót-
állva legdusabb
választékban a már évek óta elsőnek és legmeg-
bízhatóbbnak ismert:

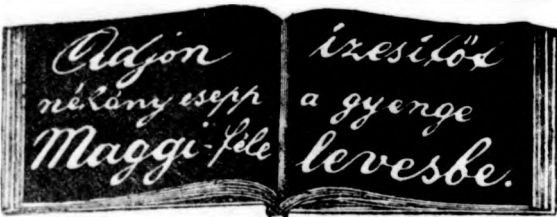
Küküllőmenti 144. 18—20.

első szőlőoltvány telep

tulajdonos: Caspari Frigyes, Medgyes 96. sz.
(Nagyküküllő megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érke-
zett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos meg-
rendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől
úgy szó-, mint írásbelleg bizonyosságot szerezhet magának
fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Legmegbízhatóbb cég!

Kitüntetve az Országos Ipar-
egyesület nagy ezüst érmével.

SULGAN ANDRÁS

42. 6—52.

CIPÉSZ

NYITRÁN, MEGYEHÁZ-U. 7.

Ajánlja a nagyérdemű közönség szives
figyelmébe modern berendezésű

nagy cipőraktárát

Továbbá ajánlja felsőrész ké-
szítményeit és bőrkereske-
dését a t. cipésmester urak figyel-
mébe. Raktáron tart legjobb bel- és
külföldi bőroket: angol bagaria, chev-
reaux, box és borjubört stb., vala-
mint az összes cipész kellékeket.
Mérték utáni felsőrész kidolgozá-
sára különös gond fordítatik.

Vidéki megrendeléseket gyors és pon-
tos kiszolgálás mellett eszközöl nagy-
ban és kicsinyben. Érzékeny és hibás nő-
vész lábakra nagy figyelem fordítatik.

Gyors és pontos kiszolgálás, olcsó árak!

Gyors és pontos kiszolgálás, olcsó árak!

Legmegbízhatóbb cég!

Alapítottott
1897-ben.

Alapítottott
1897-ben.

165. 17—52.

Kenczler Lipót szücsmester Nyitra Erzsébet-út 13.

Ajánlja a nagyérdemű közönség szives figyelmébe saját készítményű szücsáru
raktárát női boákban és jaknikban.

A főtisztelendő lelkész urak részére **utazóbunda, lábzsák** nagy választékban;
ezek kölcsön is kaphatók vagy öregért becserezhetők. — Raktáron tartok továbbá
mindenféle kül- és belföldi **bőroket kabátbélésnek szabók részére.**

Javításokat és átalakításokat jutányos áron elvállal.

FELTŰNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó
egyszer veszi és többé mászt nem szíhat.

legjobb valódi francia

2. 52.

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.